

N:o 146.

Af Herr J. G. Granlund: Angående skrifvelse till Kongl. Maj:t om utredning beträffande undervisningen i enskilda högre skolor för qvinlig ungdom m. m.

Vid 1883 års riksdag väcktes motion i Första Kammaren af Herr Kammarrådet Anderson och vid 1884 års riksdag af undertecknad derom, att det anslag af 70,000 kronor, som Riksdagen beviljat till understöd åt högre skolor för qvinlig ungdom, måtte höjas till 100,000 kronor, och hafva motionärerne tydligt och klart framhållit behovet och nyttan af ifrågasvarande förhöjning samt visat otillräckligheten af det nuvarande anslaget och orättvisan deraf, att flera skolor icke kunnat erhålla del af anslaget, ehuru de varit lika berättigade dertill, som de, hvilka erhållit.

Såsom skäl för afslag af dessa framställningar har af 1883 års Stats-Utskott blifvit yttradt, »att sedan år 1875, då anslaget först beviljades med 30,000 kronor, detsamma blifvit efter hand förhöjdt till förstnämnda belopp, 70,000 kronor; att, huru riktig och gagnelig den sålunda i allt mer ökad mått understödda institutionen än vore att anse, det dock icke kunde vara välbetänkt att, innan noggrann erfarenhet vunnits om de resultat den frambragt, låta densamma i obegränsad utsträckning tillväxa, samt att en sådan erfarenhet ännu saknades, emedan osäkerhet fortfarande rådde om den qvinliga undervisningens hufvudsakliga mål, rätta systemet för dess anordnande och de kurser, som borde genomgås; och hemställde Utskottet på grund häraf, att någon förhöjning i anslaget icke då måtte af Riksdagen beviljas.» Vid ärendets behandling inom Riksdagen underskattades ingalunda den stora betydelse, som den högre qvinliga undervisningen eger, och det torde endast hafva varit de af Stats-Utskottet anmärkta, här ofvan anförda omständig-

heter, som föranledde båda Kamrarne — den Första dock med ringa pluralitet — att bifalla Utskottets hemställan.

1884 års Stats-Utskott, som behandlade den då inom Andra Kammaren af mig afgifna motion, yttrade sig ungefär i samma rigtning och hänvisade för öfrigt till den motion om en utredning, som vid samma riksdag blifvit väckt af Herr Kammarrådet Anderson.

Vid behandlingen af denna motion medgafs behöfligheten af den mycket omordade utredningen af båda Kamrarnes Tillfälliga Utskott samt äfven af Kamrarne, ehuru med något skiljaktiga beslut i afseende på skrifvelseförslaget. Men som Kamrarne icke, oaktadt förnyad ompröfning, kunde enas härom, förföll frågan.

Första Kammarens förslag afsåg, »att Riksdagen skulle hos Kongl. Maj:t anhålla om en utredning, dels huru undervisningen i de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom för närvarande bedrifves och de resultat, som derigenom hittills vunnits, dels ock huru denna undervisning enligt hittills vunnit erfarenhet lämpligast bör ordnas och af staten, der behovet så fordrar, understödjas, samt att Kongl. Maj:t täcktes derefter till Riksdagen af låta proposition i ämnet.»

Andra Kammarens deremot, »att Riksdagen hos Kongl. Maj:t anhåller, att Kongl. Maj:t täcktes låta undersöka, huru undervisningen i de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom bedrifves och hvilka resultat af densamma hittills vunnits, samt derefter för Riksdagen framlägga de upplysningar, som genom undersökningen erhållits.»

Man hade vågat hoppas att, efter de sålunda gjorda uttalanden inom Riksdagens båda Kamrar om en nödig utredning af denna fråga, man skulle från regeringen fått emotse framställning derom. Men som så icke skett, och frågan om dessa skolors framtid är särdeles behjertansvärd, och en förhöjning af anslaget, huru nyttig och nödig den än är, icke lär kunna erhållas utan en föregående utredning, och då de skiljaktigheter, som rörande denna utredning vid förlidet års riksdag förefunnos, lätt bör kunna sammanjemkas, har jag vågat framkomma med denna min motion.

På grund af hvad jag sålunda anfört samt åberopande föregående motioner och de många uttalanden inom Riksdagen för denna frågas utredning i den rigtning, som Första Kammaren förlidet års riksdag för sin del beslutat, vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade hos Kongl. Maj:t anhålla om en utredning, dels huru undervisningen i de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom för närvarande bedrifves och de resultat som derigenom hittills vunnits, dels ock huru

denna undervisning enligt hittills vunnen erfarenhet lämpligast bör ordnas och af staten, der behofvet så fordrar, understödjas, samt att Kongl. Maj:t tacktes derefter till Riksdagen aflåta proposition i ämnet.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 14 Februari 1885.

J. G. Granlund.

Häruti instämma:

Johan Nydahl.

C. J. Blomberg.

M. Arhusiander.

Gust. Ekdahl.

O. N. Wagenius.

Chr. Aug. Ekeborgh.

Knut Söderblom.

C. H. Lundström.

J. Ericsson

C. F. Toll.

J. A. Johansson,
Kalmar.

Arvid Gumælius.